

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

HUS-yhtymä katsoo, että uudistuksen tavoitteet valtakunnallisen lupa- ja valvontakäytäntöjen yhdenmukaistamisesta ovat perusteltuja ja tavoiteltavia. Uudistus edistää yhdenvertaisuuden toteutumista kokoamalla kaikki sotepe-palvelujen valvontatehtävät yhteen virastoon, joka muutos on omiaan edistämään yhdenmukaisten valvontakäytäntöjen ja kansallisten laintulkintojen syntymistä. Yhtenäinen rakenne mahdollistaa aiempaa paremmin myös erityisosaamisen kehittymisen ja hyödyntämisen. Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain 32 §:ssa säädetty työnjako Valviran ja aluehallintovirastojen välillä ei ole myöskään mitenkään itsestäänselvä.

Esimerkiksi 3 momentin 1 kohdan ”periaatteellisesti tärkeä ja laajakantoinen asia” on käsitteenä varsin tulkinnanvarainen. Uudistus on peruslähtökohdiltaan sotepe-palvelujen järjestäjän näkökulmasta näin kannatettava.

Yleisenä puutteena uudistuksen tavoitteissa on kuitenkin ohjausnäkökulman jääminen valitettavan vähälle huomiolle. Jaksossa 3.2 Lupa- ja valvontavirastoa koskevat tavoitteet mainitaan ohjaus vain yhdessä lauseessa (”Tavoitteena on tehostaa ja yhdenmukaistaa viraston valtakunnallista ohjausta”), ja muutoin tavoitteet keskittyvät lupa- ja valvontaprosesseihin.

Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa todetaan (luku 2.7, Kestävä ja kannustava rahoitus sekä hyvinvointialueiden ohjaus), että ”Hyvinvointialueiden ohjausrakenteita kehitetään ja selkeytetään siten, että varmistetaan yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut, henkilöstön riittävyys, hillitään kustannusten nousua ja edistetään kustannusvaikuttavuutta ottaen huomioon alueiden tarve säilyttää hyvinvointialueiden omistajuus omasta taloudestaan.” Tavoite on sinänsä perusteltu, koska resurssien niukkuuden vallitessa aiheellista olisi, että valtioneuvosto ja sosiaali- ja terveysministeriö pyrkisivät sisältöohjauksen keinoin tukemaan resurssien kohdentumista oikealla tavalla ja tätä kautta turvaamaan peruspalveluiden toteutumista. Tällainen ohjaustoiminta edellyttää kuitenkin paitsi ministeriöiden, niin myös muiden valtion keskushallinnon viranomaisten hyvää yhteistyötä ja tietojenvaihtoa ja kaiken käytettävissä olevan asiantuntemuksen hyödyntämistä ohjauksessa virastorajoista riippumatta. Sosiaali- ja terveydenhuollon ohjauksen näkökulma ja etenkin palvelujärjestelmän ohjauksen näkökulma on kuitenkin jäänyt puuttumaan tästä esityksestä. Tarpeellista olisi, että ministeriöiden tekemät keskitetyt ohjauslinjaukset siirtyisivät osaltaan myös Lupa- ja valvontavirastoon toteutettaviksi, ja vastaavasti käytännön valvontatoiminnassa tehdyt havainnot palautuisivat ministeriöille ohjaustoiminnassa hyödynnettäviksi. Esitetty sääntely eli lupa- ja valvontavirastosta annettavan lain 4 luku tarjoaa sinänsä riittävät keinot tällaisten yhteisten ohjausprosessien muodostamiseen, mutta myös tätä näkökulmaa ja yleisemminkin viraston ohjaustehtävää ja ohjaustehtävän merkitystä niin yksittäisissä asioissa kuin järjestelmätasolla olisi aiheellista nostaa esille esityksen perusteluissa.

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

Tämänhetkinen vaikutusten arviointi kohdassa 4.2.1.2 Vaikutukset julkiseen talouteen keskittyy pääosin muutoksen transaktiokustannuksiin, ja laajemmista systeemivaikutuksista mainitaan lupamenettelyn sujuvuuden vaikutukset Suomeen kohdistuvaan investointikiinnostukseen. Viitaten edellä lukuun 3 esittämiimme kommentteihin olisi tässä aiheellista arvioida sitä, millaisia vaikutuksia tehokkaalla sotepe-ohjausrakenteella voisi olla hyvinvointialueiden talouteen ja resurssien kohdentumiseen. Myös kohdassa 4.2.2 kuvataan sote-sektorin osalta vain yksityisten sote-palveluntuottajien sujuvan luvitusprosessin vaikutuksia, eikä arvioida lainkaan sitä, mikä merkitys voisi olla julkisen palvelutuotannon ohjauksella.

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

Asetuksen 2 luvussa ehdotetaan säädettäväksi varautumisen yhteistyöalueille asetettavista alueellisista valmiustoimikunnista. Varautumisen yhteistyöalueilla tarkoitetaan Lupa- ja valvontavirastosta annettavan lain 13 §:n mukaan yhteneviä alueita sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain tarkoittamien yhteistyöalueiden kanssa. Järjestämislain 51 §:n mukaan yliopistollista sairaalaa ylläpitävillä yhteistyöalueilla ja HUS-yhtymällä on tehtävänä sote-yhteistyöalueellaan ohjata sote-valmiussuunnittelua valtakunnallisten yhtenäisten periaatteiden mukaisesti.

Sote-sektorin valmiussuunnittelu ja varautuminen on merkittävässä roolissa yhteiskunnan kokonaisvarautumisessa. Ottaen huomioon valmiustoimikunnalle asetuksen 5 §:ssä säädettävät tehtävät, on käytännössä välttämätöntä kutsua toimikuntaan mukaan myös asianomaisen yliopistollisen yhteistyöalueen tai HUS-yhtymän edustaja. Tämä tulisi varmistaa myös asetuksessa. Esitämme, että asetuksen 4 §:n lisätään seuraava: ”Toimikunnassa tulee olla riittävä edustus siltä hyvinvointialueelta tai HUS-yhtymästä, joka sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 51 §:n 1 momentin mukaan vastaa asianomaisella yhteistyöalueella sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnittelun ohjaamisesta.”

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Ei

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

-

Miettinen Kristiina
HUS-Yhtymä